

Dosarul nr. 3ra-351/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani (jud: N. Patrașcu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Bostan, A. Pahopol, V. Negru)

Î N C H E I E R E

8 iulie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Nina Vascan
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului depus de Serviciul Fiscal de Stat, Direcția generală administrare fiscală mun. Chișinău,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Anatolie Petrachi împotriva Serviciului Fiscal de Stat, Direcția generală administrare fiscală mun. Chișinău, intervenient accesoriu Angela Sănduța cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 24 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul depus de Serviciul Fiscal de Stat, Direcția generală administrare fiscală mun. Chișinău și a fost menținută hotărârea din 29 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani,

c o n s t a t ă :

La 2 iulie 2018 Anatolie Petrachi a depus cerere de chemare în judecată împotriva Serviciului Fiscal de Stat, Direcția generală administrare fiscală mun. Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii a indicat că la 23 mai 2018, în incinta biroului executorului judecătoresc Vitalie Bajag, i-a fost adusă la cunoștință încheierea privind intentarea procedurii executorii și aplicarea măsurilor asigurătorii nr.033s-205/18 din aceeași dată.

A menționat că la baza emiterii actului procedural evocat a stat hotărârea seria AH nr.0001695 privind executarea silită a obligației fiscale a contribuabilului Anatolie Petrachi, din conținutul căreia se prezumă existența anumitor obligații fiscale și admiterea unor restanțe, fapt ce a și constituit temei de emiterie a hotărârii contestate, act adus la cunoștință în data de 23 mai 2018.

A relatat că la 31 mai 2018 în temeiul prevederilor art.273 alin.(2) Cod Fiscal, a înregistrat contestația împotriva actelor indicate, iar la data de 12 iunie 2018, prin răspunsul nr.26-24-11/7166, contestația a rămas neexaminată, întrucât a fost depusă cu încălcarea termenului prevăzut de legislație.

Reclamantul a statuat asupra lipsei cărorva obligațiuni fiscale, de vreme ce în perioada fiscală 2016, nu a fost parte a unor raporturi juridice ce i-ar impune

obligațiunea întru conformarea prevederilor art. 83 alin. (4) și art. 87 alin. (1) Cod fiscal, nefiind astfel clară originea sumelor reținute.

În drept, reclamantul și-a întemeiat acțiunea pe prevederile art. 8 alin. (1) lit. b) și g), 11 alin. (1), 129 pct. 6), 129¹, 136 pct.2) și pct.16), 169 alin. (1), 239, 274 Cod fiscal și art. 14, 16, 21, 25 din Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000.

A solicitat anularea hotărârii seria AH nr.0001695 din 15 martie 2018 privind executarea silită a obligației fiscale a contribuabilului Anatolie Petrachi și a deciziei nr.26/2-7/4-25-59 din 5 ianuarie 2018 asupra cazului de încălcare a legislației.

Prin încheierea din 21 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost respinsă ca neîntemeiată excepția de tardivitate ridicată de Serviciul Fiscal de Stat.

Prin încheierea protocolară din 17 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost atrasă în proces în calitate de intervenient accesoriu Angela Sanduța.

Prin hotărârea din 29 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată. A fost anulată integral decizia nr. 26/2-7/4-25-59 din 5 ianuarie 2018 asupra cazului de încălcare a legislației comisă de Anatolie Petrachi. A fost anulată parțial hotărârea seria AH nr.0001695 din 15 martie 2018 privind executarea silită a obligației fiscale a contribuabilului, în partea restanței de 237 696, 01 lei. În rest, cererea de chemare în judecată a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 5 aprilie 2019 Serviciul Fiscal de Stat, Direcția generală administrare fiscală mun. Chișinău, a depus apel împotriva hotărârii din 29 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani.

Prin decizia din 24 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul depus de Serviciul Fiscal de Stat, Direcția generală administrare fiscală mun. Chișinău și a fost menținută hotărârea din 29 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani.

Pentru a pronunța această decizie, instanța de apel a reținut ca fiind întemeiată concluzia primei instanțe referitoare la temeinicia acțiunii depuse de către Anatolie Petrachi.

În acest sens, cu referire la prevederile art. 16 și 17 din Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000 (în vigoare până la 1 aprilie 2019), instanța de apel a menționat că acțiunea înaintată de Anatolie Petrachi la 2 iulie 2018, a fost depusă în termenul legal, deoarece răspunsul Serviciului Fiscal de Stat din 12 iunie 2018 a fost comunicat reprezentantului lui Anatolie Petrachi la aceeași dată. Totodată, în ce privește tardivitatea adresării cu cerere prealabilă invocată de Serviciul Fiscal de Stat, instanța de apel a reținut că la materialele cauzei nu se atestă dovada notificării hotărârii seria AH nr.0001695 din 15 martie 2018 lui Petrachi Anatolie, iar din conținutul suportului probator administrat la caz urmează că, acesta a recepționat hotărârea Serviciului Fiscal de Stat din 15 martie 2018, la data de 23 mai 2018, fapt confirmat prin inscripția făcută pe încheierea executorului judecătoresc din 23 mai 2018 privind intentarea procedurii executorii și aplicarea măsurilor asiguratorii.

În același timp, analizând suportul probator administrat în speță prin prisma circumstanțelor cauzei, Curtea de Apel Chișinău a reținut că Serviciul Fiscal de Stat

nu a prezentat probe precum că au fost întreprinse acțiuni suficiente pentru înștiințarea intimatului Anatolie Petrachi despre actele emise în privința sa, așa după cum prevede art. 129¹ alin. (1) din Codul Fiscal.

Instanța de apel a menționat că în speță, nu a fost stabilit faptul deținerii cu drept de proprietate de către Anatolie Petrachi a apartamentelor menționate în recipisa din 23 februarie 2016, precum și nu au fost prezentate anumite contracte încheiate între Anatolie Petrachi și Angela Sanduța în privința imobilelor menționate și respectiv nu a fost stabilită încălcarea de către Anatolie Petrachi a prevederilor art. 8 alin. (2) lit. c) și e), art. 83 alin. (2) lit. a) și art. 87 alin. (1) din Codul Fiscal.

Prin urmare, instanța de apel a conchis că actul administrativ contestat a fost emis contrar prevederilor legale, temei pentru care s-a ajuns la necesitatea anulării acestuia în corespundere cu prevederile art. 26 alin. (1) al Legii contenciosului administrativ nr.793-XIV din 10 februarie 2000 (în vigoare până la 1 aprilie 2019).

În consecință, Curtea de Apel Chișinău a conchis că prima instanță a dat o apreciere obiectivă probelor administrate, a constatat și elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei și corect a aplicat normele de drept material și procedural, iar soluția de admitere a acțiunii este justă, fiind rezultată din aprecierea probelor cercetate în cadrul procesului de judecată în coraport cu normele de drept ce guvernează raportul juridic litigios.

La 21 ianuarie 2020 Serviciul Fiscal de Stat, Direcția generală administrare fiscală mun. Chișinău, a depus recurs împotriva deciziei din 24 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

La 17 februarie 2020 Serviciul Fiscal de Stat, Direcția generală administrare fiscală mun. Chișinău, a depus motivarea recursului.

În susținerea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o neîntemeiată și ilegală prin faptul că au fost încălcate și aplicate eronat normele de drept material, precum și nu au fost constatate și elucidate pe deplin toate circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei.

A declarat că Serviciul Fiscal de Stat a întreprins toate acțiunile reglementate de legislația fiscală în vederea invitării contribuabilului la efectuarea controlului fiscal și ulterior aducerea la cunoștința acestuia a actelor emise în privința sa.

La fel, a enunțat că nici în cadrul controlului fiscal și nici în momentul emiterii deciziei contestate, contribuabilul nu a prezentat organului fiscal careva documente ce ar infirma circumstanțele stabilite în cadrul controlului fiscal.

Recurentul a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii de respingere a cererii de chemare în judecată.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ, reține că prin Legea nr.116 din data de 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova, iar în condițiile art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 1 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 244 alin.(1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) și (2) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel.

Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

La caz, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 24 decembrie 2019. Totodată, se constată că decizia instanței de apel a fost notificată recurentului în data de 28 ianuarie 2020 (f.d.15, Vol. II).

Astfel, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că recurentul, s-a conformat prevederilor legale și a depus recursul la 21 ianuarie 2020 și 17 februarie 2020, în termenul prevăzut de art. 245 Cod administrativ.

Prin referința din 24 martie 2020, Anatolie Petrachi reprezentat de avocatul Maxim Chișca a solicitat declararea recursului ca inadmisibil.

Intimata, Angela Sănduța a recepționat recursul la 13 februarie 2020, fapt ce rezultă din avizul de recepție a scrisorii recomandate (f.d. 6, Vol. II), însă nu și-a valorificat dreptul procedural de depunere a referinței.

Examinând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246, alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudential, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin.(2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în

circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Serviciul Fiscal de Stat, Direcția generală administrare fiscală mun. Chișinău.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Serviciul Fiscal de Stat, Direcția generală administrare fiscală mun. Chișinău, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Nina Vascan

Iurie Bejenaru